

Česká republika

Česká školní inspekce

Středočeský inspektorát - oblastní pracoviště

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Gymnázium Karla Čapka, Dobříš, Školní 1530

Školní 1530, 263 80 Dobříš

Identifikátor školy: 600 007 812

Termín konání orientační inspekce: 19. – 21. březen 2003

Čj.:	036 67/03-2031
Signatura:	ob5dw501

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Gymnázium Karla Čapka, Dobříš, Školní 1530 je umístěno v rozsáhlém areálu spolu se dvěma základními školami. Gymnázium nemá žádnou další součást školy. Nejnověji bylo zařazeno do sítě škol, předškolních a školských zařízení na základě Rozhodnutí MŠMT č. j. 14 350/02-21 ze dne 28. března 2002 se schválenými studijními obory 79-41-K/401 a 79-41-K/801 *Gymnázium – všeobecné*, a to ve formě čtyřletého a osmiletého studia. V době konání inspekce měla škola celkem 12 tříd (4 čtyřletého a 8 osmiletého studia), ve kterých studovalo 356 žáků. Z tohoto počtu okolo 60% žáků jsou dojíždějící. Vzdělávání a výchovu zajišťovalo 35 pedagogických pracovníků a 6 provozních zaměstnanců. Orientační inspekce se zaměřila pouze na studijní obor 79-41-K/801 *Gymnázium – všeobecné*.

PŘEDMĚT INSPEKČNÍ A KONTROLNÍ ČINNOSTI

Předmětem inspekční a kontrolní činnosti bylo zjištění a zhodnocení:

- personálních podmínek vzdělávání a výchovy vzhledem ke schváleným učebním dokumentům studijního oboru 79-41-K/801 *Gymnázium – všeobecné* ve sledovaném okruhu předmětů
- materiálně-technických podmínek vzdělávání a výchovy vzhledem ke schváleným učebním dokumentům studijního oboru 79-41-K/801 *Gymnázium – všeobecné* ve sledovaném okruhu předmětů
- průběhu a výsledků vzdělávání studijního oboru 79-41-K/801 *Gymnázium – všeobecné* v předmětech a skupinách předmětů český jazyk a literatura, cizí jazyky, občanská výchova, základy společenských věd a společenskovední seminář

HODNOCENÍ PERSONÁLNÍCH PODMÍNEK VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM SLEDOVANÉHO OKRUHU PŘEDMĚTŮ

Odborná a pedagogická způsobilost všech vyučujících českého jazyka a literatury je v souladu s vyhláškou o podmínkách odborné a pedagogické způsobilosti pedagogických pracovníků a o předpokladech kvalifikace výchovných poradců (dále pouze vyhláška). Z celkového počtu třinácti vyučujících cizích jazyků splňuje obě podmínky vyhlášky devět pedagogů, jedna pouze podmínku odborné způsobilosti a tři vyučující jsou odborně i pedagogicky nezpůsobilí k výuce ve střední škole. Ze dvou vyučujících společenskovedních předmětů splňuje podmínky vyhlášky jedna a druhá je pouze odborně způsobilá. Vyučující pověřená prací výchovné poradkyně nesplňuje kvalifikační předpoklady pro tuto funkci.

Statut a organizační řád školy platný od 1. října 2001 stanovuje pravomoci vedoucích pracovníků, nedefinuje však žádné poradní orgány ředitelky školy. V bodu III. uvádí „*další organizace působící ve škole*“, tj. Sdružení rodičů Gymnázia Karla Čapka v Dobříši a Studentskou radu. V praxi však fungují ještě pedagogická rada, předmětové komise a výchovná poradkyně.

Termín *pedagogická rada* je uváděn v dokumentaci školy nejednotně, nejčastěji jako čtvrtletní klasifikační porada. Z jednání jsou vedeny zápisy, které uvádějí její program

a popisují průběh i obsah jednání. Některé formulace mají dikci schvalovacího orgánu, která pedagogické radě nepřísluší.

Vyučující jsou jen rámcově vedeni v *předmětových komisích*. Těžištěm jejich práce je zajištění rozpracování učiva stanoveného učebními osnovami do tematických plánů a zajištění organizace školních i mimoškolních akcí. Vliv předmětových komisí na kvalitu výuky inspekci sledovaných předmětů je málo zřetelný. Nedostatky v činnosti komise společenskovedních předmětů spočívají v jisté formálnosti (deklarovaná kontrola plánů) i v omezené šíři záběru plánovaných činností (zlepšování materiálního zázemí pro výuku). Pozitivem je naopak důraz, který komise klade na vyváženost složky vzdělávací a výchovné (patrně zejména v primě až sextě), a realizace různých exkurzí, návštěv a besed.

Výchovná poradkyně je vedením školy pověřena hospitační činností. Rozsah, obsah i organizace její práce odpovídají charakteru a potřebám všeobecně vzdělávací školy a vyhlášky o výchovném poradenství.

Péče o začínající a částečně nekvalifikované učitele je zajištěna prostřednictvím patronátů zkušených pedagogů. Počet *kontrolních hospitací* ředitelky školy za školní rok nepřevyšuje číslo deset; společných hospitací s inspektory se při orientační inspekci nezúčastnila. V hospitačních záznamech jsou uvedeny průběh, klady a zápory sledované výuky, celkové shrnutí a zhodnocení uváděno není. Po každé hodině je proveden ústní pohospitační pohovor zakončený podepsáním záznamu. Hodnocení průběhu výchovné a vzdělávací činnosti ve sledovaných předmětech a skupinách předmětů ukazuje na nedostatečnou efektivitu kontrolní a hospitační činnosti ve škole. Potvrzuje to i obsahová a administrativní úroveň vedení části *povinné dokumentace školy*. Text na úředním razítku školy se neshoduje s textem uvedeným v Rozhodnutí MŠMT o zařazení školy do sítě, v třídních knihách je nesprávně uveden název vyučovaného studijního oboru, v některých případech i kód oboru. *Vnitřní řád školy pro studenty* ze dne 3. září 2001 obsahuje vyváženě práva a povinnosti žáků, vyžaduje však inovaci, neboť obsahuje termíny, které nejsou v souladu se současnou legislativou a odvolává se nepřesně na ustanovení právních předpisů, z nichž vychází.

Přenos informací je ve škole zajištěn systémem pracovních porad, osobním kontaktem vedoucích pracovníků s podřízenými nebo prostřednictvím nástěnek. Zákonní zástupci žáků jsou informováni o jejich prospěchu prostřednictvím studijních průkazů, na třídních schůzkách, při individuálních návštěvách nebo písemně.

Z hodnocení *systému vedení zaměstnanců* vyplývá, že převážná část koncepční, organizační, rozhodovací, metodické i kontrolní činnosti je na ředitelce školy, což při počtu tříd a žáků a zejména při složitosti organizace školního života a jeho ekonomického zajištění přináší její přetížení. Současně to omezuje možnost zaměřit se na řešení prioritních problémů.

Personální podmínky podporují učení žáků a realizaci sledované části vzdělávacího programu na průměrné úrovni.

HODNOCENÍ MATERIÁLNĚ-TECHNICKÝCH PODMÍNEK VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM SLEDOVANÉHO OKRUHU PŘEDMĚTŮ

Výchovně-vzdělávací činnost je realizována ve dvoupatrové školní budově s přístavbou. Vnitřní prostředí má standardní estetickou úroveň. Moderně řešené výukové prostory novějších učeben a auly vytvářejí příznivé psychohygienické podmínky pro výuku. S výjimkou jedné odborné učebny cizích jazyků probíhala výuka sledovaných předmětů

v době konání inspekce v kmenových třídách. Pro výuku hodnocených předmětů byly využity rovněž specializované učebny biologie, chemie, fyziky a aula. Pouze v těchto odborných učebnách byla k dispozici didaktická technika. Absence audiovizuální techniky v kmenových učebnách negativně poznamenala názornost a rozmanitost výuky. Chtějí-li vyučující dostupnou techniku využít, musí dojít k organizačně složitějším přesunům tříd, což snižuje operativnost využívání této techniky a ztěžuje učitelům jejich práci.

Pro vyučování českému jazyku a literatuře škola nemá tematicky zaměřenou učebnu. Sledovaná výuka probíhala v kmenových učebnách jednotlivých tříd, jež jsou vzhledem k didaktice předmětu nepodnětné. Materiální podpora vyučování audiovizuální technikou byla nízká. Učitelky využívaly jazykové příručky, magnetofon, sady videokazet. Verbální výklad nového učiva byl doprovázen zápisem osnovy na tabuli a diktováním údajů dostupných v učebnicích. Žáci mají k dispozici ucelené řady učebnic, ve všech hodinách literatury pracovali s čítankami nebo nakopírovanými úryvky. Při výuce mluvnice a slohu byly využívány učebnice pouze k procvičení učiva. Systematická práce s učebnicí jako pramenem mluvnického a slohového učiva byla výjimečná. Jazykové slovníky měli žáci k dispozici. Předností školy je školní knihovna. Estetická úprava části navštívených tříd byla nadprůměrná, části jen průměrná.

Výuka hodnocených společenských vědních předmětů nebyla podpořena prací s učebnicemi, jelikož žáci žádné učebnice nemají. Vybavení pomůckami je pro tyto předměty chudé. Při výuce cizích jazyků pracovali žáci jak s modernějšími (francouzský a ruský jazyk), tak i se zastaralými učebnicemi (částečně německý a anglický jazyk). Kromě několikrát použitého magnetofonu nebyla výuka cizích jazyků podpořena dalšími názornými pomůckami a didaktickou technikou, přestože vybavení pro dané jazyky ve škole nechybí.

Materiálně-technické podmínky vzdělávání a výchovy mají průměrnou úroveň.

HODNOCENÍ PRŮBĚHU A VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY V PŘEDMĚTECH (SKUPINÁCH PŘEDMĚTŮ) ČESKÝ JAZYK A LITERATURA, CIZÍ JAZYKY, OBČANSKÁ VÝCHOVA, ZÁKLADY SPOLEČENSKÝCH VĚD A SPOLEČENSKOVĚDNÍ SEMINÁŘ
--

Realizace vzdělávacích programů

Zařazení studijního oboru 79-41-K/801 Gymnázium - všeobecné s osmiletým studijním cyklem do výuky ve školním roce 2002/2003 je v souladu s Rozhodnutím MŠMT o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení.

Kontrolou rozvrhu hodin a třídních knih bylo zjištěno, že struktura sledovaných předmětů a jejich hodinová dotace jsou v souladu s platným učebním plánem vzdělávacího programu 79-41-K/801 Gymnázium - všeobecné s osmiletým studijním cyklem schváleným MŠMT ČR. Dodržení učebního plánu ve výuce českého jazyka a literatury nepříznivě ovlivňuje dlouhodobá nepřítomnost kmenové vyučující. Ředitelka školy zajistila ve všech třídách zastupování jen kvalitativně, rozsah zastupovaných hodin není v souladu se stanoveným učebním plánem. Např. v kvartě bylo k 20. březnu t. r. odučeno 60 vyučovacích hodin, podle školou stanoveného učebního plánu jich mělo být dle počtu týdnů od zahájení školního roku 100. Uvedený skluz signalizuje neplnění učebního plánu a učebních osnov českého jazyka a literatury. Učivo předepsané učebními osnovami rozdělují učitelé po projednání v předmětových komisích do ročníků formou tematických plánů, jejichž plánovací funkce je

v předmětech český jazyk a literatura, občanská výchova, základy společenských věd a ve společenskovědním semináři nepřesvědčivá.

Při kontrole povinné dokumentace byly zjištěny výše uvedené nedostatky. Průběh vzdělávání není průkazně zachycen.

Kontrola dodržování učebních plánů a osnov je nesystematická; její občasná provedení není účinné.

Předmětů občanská výchova a základy společenských věd je využíváno k multikulturní výchově žáků. Významnou roli tu hraje osobnost vyučující občanské výchovy, která dokázala získat čtyři třídy k tzv. „adopci na dálku“. Aktuální školní hodnocení sekundou adoptovaného sirotka (s připojenou fotografií) vyvolalo v žácích silný emotivní prožitek, kterého dokázala učitelka využít k odbourávání mezilidské lhostejnosti a rasové nesnášenlivosti.

Průběh a výsledky vzdělávání v předmětu český jazyk a literatura

V rámci orientační inspekce bylo realizováno deset kontrolních hospitací u čtyř vyučujících, jejichž odborná i pedagogická způsobilost je v souladu s platnou právní normou. Jedna vyučující je dlouhodobě nemocná, její vyučovací úvazek rozdělila ředitelka školy ostatním učitelkám předmětu a přijala na zástup v jedné třídě kvalifikovanou vyučující.

Předpoklad učebních osnov, že vyučující budou vycházet z vlastního tematického plánu, byl naplněn. Učitelkami zpracované tematické plány jsou však ve všech složkách předmětu rámcovější než učební osnovy, plánovací funkce tematických plánů má ve vztahu k učebním osnovám citelně slabá místa. Např. plány pro 1. - 4. ročník osmiletého gymnázia na rozdíl od učebních osnov nevyčleňují komunikační výchovu a neobsahují všechna témata osnovami rozepsaná. Literární učivo je v tomto cyklu v osnovách reprezentováno literárními druhy a žánry, kdežto tematické plány tercie a kvarty a podle nich zapsané učivo v třídních knihách uvádějí chronologický literárněhistorický vývoj od nejstarších dob. Předmětová komise českého jazyka a literatury nesplnila v tomto bodě svoji poradní funkci. Bezprostřední příprava na vyučování zahrnovala u všech vyučujících zejména obsah učiva, metodická a materiální příprava byla méně zřetelná.

Výukové cíle byly zaměřeny na vědomosti a dovednosti uvedené v učebních dokumentech. Z osnovami doporučených metod a forem práce volily vyučující ve většině navštívených hodin tradiční metodu verbálního výkladu kombinovanou se řízeným rozhovorem. Některé učitelky zařazovaly samostatnou práci žáků, její efektivita však byla rozdílná, v části hodin nebyly výsledky samostatné práce žáky přesvědčivě prezentovány a vyučujícími zhodnoceny. Ojedinele se vyskytly i vyučovací hodiny s dominancí učitelky ve všech jejích částech. Při literárním vzdělávání byly proporce mezi literárněhistorickými a literárněteoretickými poznatky, četbou a hodnocením ukázek z uměleckých děl vcelku vyrovnané, rezervy a rozdíly byly ve výchovném využití literatury a v nácviku výrazného čtení ukázek. Kultivace emocionálního prožitku a schopnosti empatie byla viditelná pouze v septimě. Při výuce jazykové složky předmětu bylo učivo opakované a procvičované většinou odděleno od učiva nového. Nácvik komunikativních dovedností do hodin s mluvnickým či slohovým učivem účelově zařazen nebyl. Kvalita mluveného projevu žáků byla v navštívených hodinách hodnocena vyučujícími výjimečně. V průběhu vyučování probíhala komunikace výhradně v rovině učitel - žák. Komunikace polemického charakteru mezi žáky neprobíhala. Verbální i neverbální komunikace vyučujících byla příkladná nebo velmi dobrá. V interakci mezi vyučujícími a žáky výrazně převažovala pozitiva, výjimečně žáci vyjádřili nezáměr o výuku pasivní rezistencí.

Materiální podpora většiny sledovaných hodin byla slabá. Psychohygienu prostředí je z hlediska osvětlení, teploty a vybavení školním nábytkem standardní, stejně jako zpracování rozvrhu hodin. Psychohygienu školní práce závisela na volbě a střídání metod a forem práce, v navštívených hodinách byla hodnocena jako velmi dobrá až průměrná.

Cílená a účelově zařazená vstupní motivace se stala součástí metodické přípravy pouze v jedné hodině literatury (septima). Částečně plnilo tuto roli hodnocení žáků, při němž vyučující využívaly tradiční metody ústního nebo písemného zkoušení. Klasifikace byla vždy oznámena a stručně zdůvodněna.

Průběh a výsledky vzdělávání jsou v předmětu český jazyk a literatura celkově hodnoceny jako průměrné.

Průběh a výsledky vzdělávání v cizích jazycích

Ve škole jsou vyučovány anglický, německý, francouzský a ruský jazyk, celkem 156 hodin týdně. Výuku zajišťuje 13 vyučujících, z toho jedna učí dva jazyky. Anglický jazyk (91 hodina týdně) učí osm vyučujících, z toho sedm na zkrácený pracovní úvazek; z osmi angličtinářů jsou čtyři odborně a pedagogicky způsobilí, jedna vyučující je způsobilá pouze odborně a tři jsou pro výuku odborně a pedagogicky nezpůsobilí (dva dokončují vysokoškolské studium). Německý jazyk (49 hodin týdně) vyučují tři odborně a pedagogicky způsobilé vyučující, francouzský jazyk (12 hodin) vyučuje jedna odborně a pedagogicky způsobilá vyučující a jedna nezpůsobilá (zároveň učí i angličtinu) a ruský jazyk (4 hodiny) učí odborně i pedagogicky způsobilá vyučující. Vysoký počet vyučujících se zkráceným pracovním úvazkem přináší problémy se zajišťováním suplování, v návaznosti učebnic apod. V době konání inspekce byli tři vyučující v pracovní neschopnosti, hospitováno bylo u všech ostatních celkem v 11 hodinách. V tomto výčtu je i hodina ruského jazyka, kterou vyučovala studentka VŠ na pedagogické praxi.

Oblast motivace a hodnocení patřila k nejslabším oblastem výuky cizích jazyků. Většina hodin postrádala úvodní motivaci, vyučující vycházely z představy automatického zájmu gymnaziálních žáků o jejich předmět. Hodiny postrádaly průběžné a systematické hodnocení provedených úkolů. Zkoušení a klasifikace žáků byly zaznamenány ve dvou hodinách (francouzština kvarta, angličtina sekunda). Pouze klasifikace ve francouzštině byla zdůvodněna i žákům. Silný motivační nástroj – pochvala – se objevila pouze v jedné hodině angličtiny (septima). Prakticky všechny hodiny neměly hodnotící závěr a shrnutí probraného učiva.

Atmosféra zhlédnutých hodin byla příjemná a přátelská a tato oblast patřila k nejlépe hodnoceným. Vztahy učitelů k žákům a naopak byly otevřené, žáci se nebáli na cokoli zeptat a dostávalo se jim fundovaných odpovědí. V průběhu hodin se neobjevilo žádné zesměšňování žáků či bagatelizace jejich dotazů. Hodina angličtiny v septimě a němčiny v oktávě se vyznačovaly notnou dávkou humoru.

Vyučování cizím jazykům probíhalo v souladu s učebními dokumenty. Použité učebnice pro německý, ruský a francouzský jazyk zajišťují návaznost a snadnou zastupitelnost. Totéž se nedá říci o angličtině, kde stojí vyučující a předmětová komise před problémem, jakou řadu učebnic vybrat. Předložené časově tematické plány jsou rozdílné úrovně: tři (němčina oktáva, francouzština kvarta, ruština sexta) byly natolik věcné, podrobné a časově přesné, že slouží svému účelu. Ostatní byly rámcové, důsledně vycházející z učebnic, některé postrádaly bližší časové určení, jiné obsahovaly pouze mluvnickou složku jazyka. Předmětová komise se sledováním dodržování časově tematických plánů nezabývá.

Plánování a příprava hodin byla standardní, hodiny vyučující profesionálně odučili. Pouze dvě byly zahájeny úvodem, v ostatních se vyučující okamžitě dali do procvičování nebo

opakování posledně probrané mluvnice. Některé hodiny (angličtina kvinta, sexta) působily zdlouhavě a neefektivně, vyučující se věnovali dlouhou dobu pouze jednomu mluvnickému jevu bez jakékoli obměny. Ve svých přípravách se vyučující mnohem více zaměřili na obsah hodin než na formy a metody výuky a na její větší názornost. Všechny zhlédnuté hodiny byly opakovací nebo procvičovací.

Oblast organizace, forem a metod práce se nejvíce u jednotlivých vyučujících lišila, přesto zde lze najít některé společné rysy. Jednoznačně převažoval frontální styl výuky (skupinová práce a práce ve dvojicích byla viděna pouze ve dvou hodinách francouzštiny). Většina hodin postrádala tempo a tlak na žáky a tyto hodiny byly málo efektivní. Někde se objevily i metodické chyby: poslech bez jakéhokoli úkolu, jednotvárné cvičení pokrývající 1 hodiny, poslech bez jakéhokoli využití. V několika hodinách (francouzština septima, němčina oktáva) vyučující ve snaze o tempo hodiny odvedli maximum práce za žáky. Záporům byla prakticky nulová názornost výuky, aktualizace učiva se neobjevila v žádné z hodin. Souvisí to i s využitím didaktických pomůcek: ve 4 hodinách byl použit magnetofon a v jedné záměrně slovníky. Žádné jiné pomůcky použity nebyly. Jak již bylo uvedeno výše, výuka probíhala ve specializované jazykové učebně s vyhovujícím didaktickým vybavením, které však nebylo použito, nebo v kmenových třídách, jejichž výzdoba a vybavení jsou vhodné k výuce všech předmětů obecně. V oblasti organizace a zvláště forem a metod práce má výuka cizích jazyků ve škole největší rezervy.

Vyučujícím nelze upřít profesionalitu a přehled. Postrádají však dostatečnou zpětnou vazbu a systematické metodické vedení.

Průběh vzdělávání a výchovy ve sledovaných hodinách cizích jazyků byl celkově průměrný.

Průběh a výsledky vzdělávání ve skupině předmětů občanská výchova, základy společenských věd a společenskovední seminář

Výukou sledovaných předmětů jsou pověřeny dvě učitelky, z nichž jedna splňuje předepsané požadavky odborné a pedagogické způsobilosti, což se pozitivně odrazilo zejména v odborné části výuky, méně v rozmanitosti používaných výukových postupů. Druhá, vysokoškolsky vzdělaná odbornice v oblasti ochrany životního prostředí, absolvovala, ale dosud řádně neukončila doplňkové pedagogické studium. Tato okolnost se ve sledovaných hodinách nijak zásadněji neprojevila, ale poznamenala úroveň perspektivního rozplánování učiva do jednotlivých ročníků. Osobnost vyučujících a jejich přístup k žákům přispěly k příznivému klimatu výuky a velmi dobré vzájemné interakci mezi učitelkami a žáky.

Většinu sledovaných hodin nescházela úvodní část s motivujícím uvedením do problematiky. Vstupní motivace byla doplněna využíváním mezipředmětových vztahů, uváděním zajímavostí a aktualizací učiva. V nižších ročnících častěji zařazované skupinové činnosti přiměly aktivní jedince ke spolupráci s vyučující. Ve společenskovedním semináři učitelka využila pro následnou diskusi velmi vhodně televizního pořadu, na který žáky předem upozornila. Nedostatkem navštívených hodin byla absence jakéhokoliv průběžného nebo závěrečného hodnocení výkonů žáků. Citelně scházelo ocenění aktivních jedinců, bez povšimnutí zůstali žáci pasivní. K hodnocení žáků využívají učitelky kromě tradičních forem zkoušení i aktuality, referáty, domácí i školní žákovské práce a seminární práce. Zejména u nižších ročníků méně četná klasifikace není vždy důsledně zaznamenána ve studentských průkazech.

Hodinové dotace sledovaných předmětů odpovídají učebnímu plánu, základy společenských věd jsou v oktávě vhodně podpořeny volitelným předmětem společenskovední seminář. Výuka vychází z platných učebních osnov, avšak v rozvržení obsahu učiva do jednotlivých ročníků byly shledány výraznější nedostatky. Předložené tematické plány byly zejména v nižších ročnících mnohdy rámcovější a stručnější než vlastní učební osnovy a neplní

dostatečně svou plánovací funkci. Jejich průkaznost a shodu s učební osnovou snižuje neuvádění názvů předepsaných tematických celků. V některých třídách (např. prima, tercie) byl zaznamenán větší časový skluz probíraného učiva (např. ve 29. školním týdnu probíhala v primě teprve 18. vyučovací hodina). Současný stav signalizuje nebezpečí nenaplnění minimálního počtu vyučovaných hodin za školní rok. Obě učitelky přistupovaly k přípravě svých hodin pečlivě a zodpovědně. Prostor pro další zkvalitnění výuky spočívá v plánování účinné materiální podpory vyučování, v promyšlenější organizaci činností vzhledem k cílům hodin (v primě až sextě) a v rozmanitosti používaných metod a forem práce (v septimě a oktávě).

Sledované hodiny byly organizačně často založeny na frontální práci, metodicky pestřejší postupy používala vyučující v primě až sextě. Přes patrnou snahu obou vyučujících o zapojení žáků do výuky frontálně kladenými otázkami převažovalo ve většině hodin předávání hotových informací. Významným pozitivem byl výchovný charakter výuky zaznamenaný více v nižších ročnících. Dílčí rezervy spočívají v prostoru, který učitelky vytvářely pro tvůrčí činnosti žáků.

Jak již bylo uvedeno výše, probíhá výuka hodnocených předmětů většinou v kmenových učebnách, jejichž prostory odpovídají psychohygienickým požadavkům a mají standardní estetickou úroveň. Ve vztahu k daným předmětům však nejsou motivující a podnětné. Zvolené tempo výuky respektovalo věkové zvláštnosti žáků, rezervy spočívají ve střídání jednotlivých činností a ve vytváření prostoru pro relaxaci. Výrazně pozitivním znakem všech navštívených hodin byl otevřený, partnerský a vstřícný přístup obou vyučujících k žákům. Zejména v primě až sextě se nepřehlédnutelné nasazení a snaha učitelky výchovně využít probíraného učiva k formování žádoucích postojů žáků odrazily ve velmi dobré úrovni vzájemné interakce. Zařazované diskuse postrádaly v polovině hodin jasné řízení a směřování ke konkrétnímu závěru. Verbální i neverbální komunikace obou učitelek je na velmi dobré úrovni a přispěla k příznivému klimatu všech navštívených hodin. V menší části hodin byly u žáků při formulaci vlastních myšlenek nebo správných odpovědí zaznamenány jazykové neobratnosti.

Nejslabším místem sledované výuky byla její materiální podpora. Poměrně chudé vybavení školy názornými pomůckami a videokazetami negativně poznamenalo průběh navštívených hodin. Skutečnost, že didaktická technika je dostupná jen ve čtyřech učebnách, ztěžuje vyučujícím její efektivní využívání. Verbální charakter výuky plynul i ze skutečnosti, že žáci nemají k dispozici žádné učebnice. Nepříznivou situaci řeší učitelky přinášením vlastních pomůcek a okopírovaných textů.

Výuka společenskovedních předmětů byla na základě zjištěných skutečností celkově hodnocena jako průměrná.

Výsledky vzdělávání a výchovy zjišťované školou

Zjišťování výsledků vzdělávání ve sledovaných předmětech probíhá tradičními metodami individuálního ústního nebo frontálního písemného zkoušení sloužícího vyučujícím ke klasifikaci.

Hlavním nástrojem vnitřní evaluace ve škole je tzv. malá maturita, kterou skládají žáci kvarty, 2. ročníku a sexty. Její výsledky ovlivňují klasifikaci ve 2. pololetí a hlavně vypovídají, jak jednotlivci i celé třídy zvládli učivo studijního cyklu. Výsledky zkoušek analyzují předmětové komise i vedení školy, analýza z předchozího školního roku a na ni navazující soubor přijatých opatření však v písemné podobě inspekci k dispozici nebyly. Vnější evaluační nástroje škola ve školním roce 2001/2002 nevyužívala.

Škola je v rámci programu Sokrates zapojena do projektů spolupráce se zahraničními školami. Pod vedením vyučujících cizích jazyků se jich účastní zájemci, kteří si tak rozšiřují nejen své jazykové, ale i kulturní, společenské a politické znalosti.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy ve sledovaných předmětech byly průměrné.

DALŠÍ ZJIŠTĚNÍ

- Rozhodnutí o zařazení školy do sítě škol je v souladu se zřizovací listinou.
- Souběžně s orientační inspekcí byla realizována tematická inspekce „Sledování a hodnocení průběhu vzdělávání cizinců na území ČR“. Zjištění z této tematické inspekce, která probíhá i v jiných školách, budou souhrnně zveřejněna ve Zprávě ČŠI o školním roce 2002/2003.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

1. Učební osnovy gymnázia, osmiletý studijní cyklus, čj. 20 596/99-22 ze dne 5. května 1999
2. Podkladová inspekční dokumentace ČŠI
3. Třídní knihy za školní rok 2001/2002 prima – oktáva
4. Třídní výkazy a třídní knihy tříd ve školním roce 2002/2003 prima - oktáva
5. Zápisy z pedagogických rad ve školním roce 2002/2003
6. Zápisy ze schůzí předmětových komisí sledovaných předmětů ve školním roce 2002/2003
7. Rozvrh hodin pro školní rok 2002/2003
8. Tematické plány učitelů sledovaných předmětů ve školním roce 2002/2003
9. Statut a organizační řád školy - bez uvedení data
10. Vnitřní řád školy pro studenty ze dne 3. září 2001
11. Hospitační záznamy ředitelky školy ve školním roce 2001/2002 a 2002/2003
12. Rozhodnutí MŠMT ČR o zařazení do sítě škol, předškolních a školských zařízení č. j. 14 350/02-21 ze dne 28. března 2002
13. Zřizovací listina zastupitelstva Středočeského kraje č. j. OŠMS/5927/2001 ze dne 6. prosince 2001
14. Vysvědčení za I. pololetí školního roku 2002/2003 prima – oktáva
15. Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 2001/2002
16. Personální dokumentace učitelů sledovaných předmětů

ZÁVĚR

Odborná a pedagogická způsobilost vyučujících sledovaných předmětů je zajištěna průměrně; personální struktura odpovídá vzdělávacímu programu. Z celkového počtu 35

vyučujících jich 16 pracuje na zkrácený úvazek, což přináší problémy nejen se zastupováním.

Prostředí školy a jednotlivých tříd je hodnoceno od vynikající po průměrné. Vybavení školy pomůckami je průměrné. Stávající pomůcky, podporující názornost výuky, jsou využívány nárazově a nesystematicky.

Ve výuce sledovaných předmětů převažoval frontální styl výuky bez vnitřní diferenciacce, tlaku na žáky a efektivitu práce. Ve výuce nebyl dostatečný prostor věnován komunikaci žáků. Průběh vzdělávání byl hodnocen ve škále od vynikající do pouze vyhovující, v čemž se odráží malá účinnost kontrolního systému.

Poslední inspekce proběhla ve škole ve dnech 2. – 5. května 2000 – viz inspekční zpráva č. j. 025 133/00-05019. K podstatným změnám a zlepšení od té doby nedošlo; nadále přetrvávají nedostatky ve vedení povinné dokumentace. Její kontrola a hodnocení stejně jako kontrola a hodnocení vyučujících jsou málo efektivní.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektoři	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Petr Drábek	P. Drábek v.r.
Členové týmu	Mgr. Jaroslav Chrpa	J. Chrpa v.r.
	Mgr. Richard Spiegl	R. Spiegl v.r.

Další zaměstnanci ČŠI

Alena Paulová, Václava Suchánková

V Nymburku dne 18. dubna 2003

Datum a podpis ředitelky školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 22. 4. 2003

Ředitelka školy nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu

Podpis

Mgr. Zdeňka Cimická

Z. Cimická v.r.

Dle § 19 odst. 7 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, Komenského 1254, 288 01 Nymburk do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	Zcela mimořádný, příkladný.
Velmi dobrý	Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň.
Průměrný	Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň.
Pouze vyhovující	Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa.
Nevyhovující	Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.

Plní, je v souladu	Dodržuje, čerpá účelně, efektivně.
Neplní, není v souladu	Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně.

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Krajský úřad – odbor školství	29.5.2003	03694/03-2031
Zřizovatel	29.5.2003	03694/03-2031
Rada školy	-	-

Připomínky ředitelky školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
		Připomínky nebyly podány.